

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี และ 3) เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมกับการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักบริหารในส่วนของข้าราชการประจำ, ข้าราชการการเมือง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางกำหนดนโยบายและวางแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการนำเสนอเป็นข้อความพรรณนา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology)

จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดแล้วใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Approach) และวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 7 อำเภอ ประกอบด้วย 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอท่ายาง 3) อำเภอบ้านแหลม 4) อำเภอบ้านลาด 5) อำเภอเขาย้อย 6) อำเภอชะอำ และ 7) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ซึ่งมีจำนวนประชากรตามความเป็นจริง จำนวน 71,000 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973 : 125 อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2553 : 64) ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย รวม 400 คน

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05) หรือที่ระดับความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ไม่น้อยกว่า 5% ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ n &= \frac{71,000}{1 + 71,000(0.05)^2} \\ &= 399.99 \end{aligned}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนหรือความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยที่ผู้วิจัยสอบถามจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี จากปัจจัย 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) จิตสำนึกทางจริยธรรม 2) คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม 3) ความเสมอภาคทางสังคม 4) การอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ 5) การมีจิตสาธารณะ 6) การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103) ดังนี้

4.51 -5.00 หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึงผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัด เพชรบุรีระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึงผลความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัด เพชรบุรีระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดกฎเกณฑ์ในการแปลความหมายของผลความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1 นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 1) จิตสำนึกทางจริยธรรม 2) ค่านิยมประโยชน์สาธารณะ 3) ความเสมอภาคทางสังคม 4) การอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสังคมสาธารณะ 5) การมีจิตสาธารณะ 6) การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความเหมาะสม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม พร้อมแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ดร. สำราญ ไกรทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์และเกี่ยวข้อง

2.4.2 ดร.วัชรวิทย์ พรหมณ์แก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและหลักสถิติ

2.4.3 นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารพื้นที่สาธารณะ

2.5 จากนั้นนำผลการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index

of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม (สุรชัย พิศาลบุตรและคณะ, 2549 : 33)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความแม่นยำของเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด สามารถบอกถึงสภาพที่แท้จริงของตัวแปรที่ศึกษา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อกำหนดการต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง (Try Out) เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่เหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรจริง โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยของหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เสนอต่อในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจ้งการกรอกแบบสอบถามและแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งและรับคืนด้วยตนเอง จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำมาประมวลผล

3. ประมวลผลจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถาม

4. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง บรรยายประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมทางสถิติสำหรับวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) โดยเสนอข้อมูลได้ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา โดยใช้สูตร

$$\% = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ % แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่หรือจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามข้อนั้น
 n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมดหรือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2544 : 67- 68)

โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวอย่าง
 $\sum x_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ใช้เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูล (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2544 : 92-93) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^K f x_i (\sum_{i=1}^K f x_i^2)}{n^2}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) สูตร (สุรชัย พิศาลบุตรและคณะ, 2549 : 33)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ผลของความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลต่อการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (สุวิมล ติรกันันท์, 2549 : 120-122) ดังนี้

สมการถดถอยของกลุ่มตัวอย่าง

$$Y' = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_nx_n$$

สมการถดถอยของกลุ่มตัวอย่าง ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = B_1Z_{x1} + B_2Z_{x2} + \dots + B_nZ_{xn}$$

เมื่อ x, Z_x แทน ค่าของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนดิบ

Y', Z'_y แทน ค่าพยากรณ์ของตัวแปรตามในรูปของคะแนนดิบและคะแนน

มาตรฐาน

b_0 แทน ค่าคงที่

$b_1, b_2, \dots, b_n$ แทน สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระในสมการ (กลุ่มตัวอย่าง)

$B_1, B_2, \dots, B_n$ แทน สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรอิสระในสมการ (คะแนนมาตรฐาน)

สรุปผลการวิจัย

แนวทางที่เหมาะสมและข้อเสนอแนะในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ของจังหวัดเพชรบุรี

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ของจังหวัดเพชรบุรี

2. การเสนอสรุปผลการวิจัย คือ ความพยายามในการหาความหมายของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล มาสร้างระบบความคิด รวมทั้งการอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาผลของความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งสังเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology)

สำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพและภารกิจหน้าที่ในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key - informants) ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและวางแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ส่วนราชการระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอต่างๆ ในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน นายกเทศบาล 2 คน และผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล 7 คน และประชาชนในพื้นที่ที่เป็นตัวแทนจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกครอบคลุมประเด็นปัญหาความรับผิดชอบต่อสังคม ตามบทบาทและภารกิจที่กำหนดและได้ข้อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมกับการสร้างค่านิยมความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ของจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนการสัมภาษณ์เจาะลึก

1. กำหนดขอบเขตและแนวคำถามที่ประกอบด้วยหัวข้อย่อยประมาณ 3-4 หัวข้อที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยยึดตามวัตถุประสงค์ คำถามในการวิจัย หรือจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการสัมภาษณ์
3. เปิดเผยวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้ผู้ตอบรู้ทั้งหมด ตั้งแต่ตอนเริ่มต้น พร้อมทั้งขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงการสัมภาษณ์
4. เริ่มต้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในประเด็นที่ต้องการทราบข้อมูลในรายละเอียด จากคำถามแรกไปถึงคำถามสุดท้าย โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สั้นกระชับ ให้อเวลาคิดแก่ผู้ตอบ ไม่ถามแทรก หรือขัดจังหวะการพูดของผู้ตอบ สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายให้เป็นไปตามธรรมชาติของการสนทนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นในประเด็นที่สัมภาษณ์
5. สรุปความเห็นและสอบถามประเด็นที่อยากจะทราบเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเป็นคำถามปิดท้ายการสัมภาษณ์
6. เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ กล่าวขอบคุณในคุณค่าของข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์และการเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อผลการศึกษาที่จะเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด (ชาย โพธิ์สิตา, 2554 : 264-285)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยกระทำอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยยึดหลักการตามแนวคิดของ Miles and Huberman (1994) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (ชาย โพธิ์สิตา, 2554 : 335-377) คือ

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร บทสรุปที่ได้วิเคราะห์จากการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้พื้นที่สาธารณะ ของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางกำหนดนโยบายและแผนในการใช้พื้นที่สาธารณะของจังหวัดเพชรบุรี ทั้งข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมืองของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอที่ดินจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 10 คน มาทำการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ สามารถนำมาใช้ได้สะดวกตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือได้ง่าย นำข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วย่อหรือลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ให้มีขนาดเล็กลง เหลือเฉพาะส่วนที่จะนำไปวิเคราะห์ได้จริง
2. การแสดงข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่มีการตัดทอนและจัดระเบียบข้อมูลเข้าด้วยกันแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาความหรือเชิงการบรรยาย (Descriptive)
3. การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion and Interpretation) ผู้วิจัยหาข้อสรุปและตีความจากปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า โดยพิจารณาความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล หาข้อสรุปตีความในรูปแบบการพรรณนาตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยทำการตรวจสอบข้อมูลแบบ “Triangulation” หรือเรียกว่า “การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า” เป็นการใช้กระบวนการที่หลากหลาย (the multiple-method approach) ในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) โดยการตรวจสอบว่าหากผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิม จะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) โดยการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น การใช้วิธีสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากตำราหรือหนังสือประกอบ

สรุปสำหรับการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบในด้านข้อมูล ด้านทฤษฎี และด้านการรวบรวมข้อมูล